

Секція 3.

Трансформації сучасної системи міжнародних відносин та Україна:
міжнародно-правовий вимір

Section 3.

Transformations of the modern system of international relations and
Ukraine: the international law dimension

Вітюнова А.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського
національного університету*

Науковий керівник:

*д. ю. н., професор кафедри
міжнародного права та
міграційної політики ЗУНУ*

Дракохруст Т. В.

ПРОБЛЕМИ ВОЗЗ'ЄДНАННЯ СІМ'Ї В КРАЇНАХ ЄС

З початку XXI ст. Європейський Союз зіткнувся з міграційною кризою, яка набула масштабних розмірів. Багато європейських країн потрапили в епіцентр міграційних подій. Через зростаючу кількість мігрантів, країни ЄС проходять перевірку на міцність та стійкість.

У 2003 році Рада Європейського Союзу прийняла Директиву 2003/86/ЄС, яка стосується права на возз'єднання сім'ї. Ця директива була не першою спробою гармонізувати законодавство національних держав з приводу цього питання, оскільки гармонізація міграційної політики в цій сфері була на порядку денному Європейської політики вже з 1991 року. З того часу її досить вдосконалили та залишилися деякі проблемні аспекти. [2]

Возз'єднання сімей є необхідним способом забезпечити право на сімейне життя, яке стало ще більш важливим в умовах сьогодення: війни, стихійні лиха, тероризм. Згідно з законами ЄС, громадяни країн ЄС мають право на в'їзд і перебування у будь-якій іншій країні ЄС, а також на проживання там зі своїми сім'ями. Однак, процес отримання дозволу на возз'єднання з родиною може бути досить складним і тривалим. [3]

Один з головних факторів, які впливають на процес возз'єднання сім'ї, є вимоги до доходу та інших фінансових ресурсів. У багатьох

країнах ЄС існують вимоги забезпечення фінансової стабільності для всієї родини. Це може бути особливо складно для мігрантів, які не мають регулярного доходу або не мають можливості працювати через недостатні знання мови, несприятливий ринок праці та ін.

Ще одна проблема полягає у вимогах до документів. Звичайно, для возз'єднання з родиною потрібно мати дійсний паспорт, але деякі країни ЄС також вимагають інші документи, щоб підтвердити зв'язки з родиною. Це може бути особливо складним, якщо документи були втрачені, викрадені, або якщо є проблеми з отриманням документів у країні походження [5]. Також можуть бути необхідні медичні довідки, особливо для тих, хто страждає на важкі захворювання або має інвалідність. Однак, процес отримання медичних довідок може бути досить складним та тривалим, особливо якщо мігранти не мають доступу до адекватної медичної допомоги у своїх країнах походження.

З найбільшою кількістю проблем можуть зіткнутися апатриди. Бар'єри, які перешкоджають особам без громадянства у возз'єднанні з членами сім'ї, можуть порушувати їх право на сімейне життя та призводити до ситуацій, коли члени сім'ї залишаються в небезпечних умовах і стикаються з іншими порушеннями прав людини. Наприклад:

- апатридам, які були позбавлені можливості зареєструвати шлюб або народження, можуть бути потрібні тести ДНК, які вони не зможуть оплатити або які потребують від них небезпечних подорожей до віддалених тестувальних закладів та ін.;

- члени сім'ї без громадянства можуть також не мати можливості легально перетнути кордон для відвідування посольств, що може призвести до небезпечних подорожей та нелегального перетину кордонів;

- через відсутність документів та інші складнощі, особи без громадянства можуть довго очікувати на возз'єднання з сім'єю, що може призвести до відчайдушних рішень та змушені користуватися небезпечними та незвичайними маршрутами для того, щоб зустрітися зі своїми рідними.

Які зміни потрібні на політичному рівні, щоб покращити ситуацію з возз'єднанням сімей?

- Держави мають забезпечувати рівний доступ до права на сімейне життя, включаючи доступ до возз'єднання сімей для осіб без громадянства та їхніх членів.

- Держави мають забезпечувати гнучкі та допоміжні процедури для возз'єднання сімей біженців без громадянства та їхніх членів, які враховують конкретні обставини кожної родини.

- Держави та інші організації, які займаються возз'єднанням сімей, повинні збільшити свідомість та навчання про документальні труднощі, які виникають у біженців без громадянства.

- Держави не повинні вимагати від членів сім'ї ризикованих або недоступних подорожей, щоб здійснити возз'єднання сімей, і мають

запропонувати розумні альтернативи.

Та з іншого боку, згідно зі ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод - Право на повагу до приватного і сімейного життя:

1. Кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції.

2. Органи державної влади не можуть втручатись у здійснення цього права, за винятком випадків, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб [1].

Тому, фактично гарантується сталість сімейних зв'язків та право на возз'єднання сім'ї на міжнародному рівні. Питання в тому наскільки швидко країна ЄС допоможе у вирішенні цих проблем та чи буде дійсною ст.8 Конвенції при неповному пакеті документів, недостатньому фінансуванні та недотриманні інших умов.

Список використаних джерел

1. Article 8 : right to family life. *European convention on human rights : commentary*. URL: <https://doi.org/10.5040/9781472561725.0014>
2. Council directive 2003/86/EC of 22 september 2003 on the right to family reunification. *EU immigration and asylum law: a commentary*. URL: <https://doi.org/10.5040/9781782257615.0014>
3. Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights. European Court of Human Rights, 2022. 172 p.
4. Tryfonidou A. Family reunification rights of (migrant) union citizens: towards a more liberal approach. *European law journal*. 2009. Vol. 15, no. 5. P. 634–653. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1468-0386.2009.00482.x>
5. Martsenko N. (2021). Influence of artificial intelligence on the legal system. *Studia Prawnoustrojowe*, (54). URL: <https://doi.org/10.31648/sp.7101>.